

KOMUNIKACIJA UMETNIKA I OMLADINE KOSOVA SA OSTATKOM SVETA

Autor: I. MATIJEVIĆ

Međunarodni studentski filmski i pozorišni festival u Prištini

POVODI

Priština - U Prištini se ovih dana obrela grupa ljudi sa beogradskih filmskih i pozorišnih akademija, mahom sa Fakulteta dramskih umetnosti, jer su se filmovi studenta režije sa FDU prvi put našli u takmičarskoj selekciji Međunarodnog studentskog filmskog i pozorišnog festivala Skena Up. Među njima je i film dobitnika jednog od kanskih priznanja Daneta Komljenja „Ja već jesam sve ono što želim da imam“ i „Četvrtak“ Nikole Ljuce, dok je „Tilva Ro,“ Nikole Ležaića prikazan u pratećem programu nazvanom Ex Yu Generation Next, kao i omnibus „Neke druge priče“. Predstavnicima filmova iz takmičarskog programa dolazak na festival omogućio je Hartefakt fond, koji radi na povezivanju ljudi sa prostora bivše Jugoslavije i iz regiona. Ova organizacija postoji u Srbiji, Bosni i Hercegovini, a odnedavno i na Kosovu. Baš kao i njihov projekat povezivanja ljudi sa pomenutih prostora, nazvan je i jedan od pratećih programa Festivala - Re-Connect. U okviru ovog programa, na specijalnoj projekciji, prikazana su još četiri filma studenata filmske režije sa FDU. Festival, koje je počeo 3. decembra, a biće zatvoren večeras proglašenjem pobednika i dodelom nagrada. Da je u pitanju prestižna manifestacija, u razmerama ovog regiona ali i šire, govori broj gostiju iz inostranstva - njih 150, koji su, što zbog filmskog što zbog pozorišnog dela Skene Up, stigli iz raznih zemalja sveta. Ne manje impresivna su imena članova žirija koji ocenjuje međunarodnu takmičarsku selekciju - Britanac Jan Harlan, nekadašnji producent Stenlija Kjubrika, Donald Mek Kasker iz Irske producent filma „Katanac za bol“ i Veton Nurkolari sa Kosova, osnivač i umetnički direktor prizrenskog Doku-festa. Skenu Up pokrenula je u Prištini grupa studenata Akademije umetnosti, koja je, prema rečima sadašnjeg direktora Festivala Arbena Žarkua, bila mesto na kome su se intenzivnije nego u zvaničnim institucijama kulture na Kosovu pravile pozorišne predstave i snimali filmovi. Podršku ideji studenata da pokrenu festival i na taj način omoguće komunikaciju umetnika i omladine Kosova sa ostatkom sveta, dao je najpre njihov profesor, poznati jugoslovenski glumac Faruk Begoli, koji je, sve do svoje prerane smrti, bio i umetnički direktor Festivala. Prvo izdanje bilo je samo nacionalno ali je tako odjeknulo u javnosti da je u medijima nazivano najvećim kulturnim događajem te godine na Kosovu što mu je donelo i zvaničnu, institucionalnu podršku i to od tadašnjeg premijera Bajrama Redžepija. Već je naredni Festival označio veliki internacionalni početak sa 60.000 evra budžeta koji su organizatori dobili. Sledeći problem bio je ubediti ljude da dođu na Kosovo, priseća se Žarku, jer je za one iz inostranstva i pored najbolje volje da dođu to značilo plaćanje ogromnih suma novca za putna osiguranja, a kod onih iz okruženja još uvek je preovladavao strah. Međutim, led je uspešno probijen. Prvi koji se iz Srbije obreo na Festivalu bio je Dah teatar 2006. godine. Sve sumnje i strahovi razbijeni su petominutnim aplauzom i ovacijama publike nakon njihovog nastupa. Filmove za Festival koje, po pozivu direktora Festivala, šalju producenti i autori, selektuje tročlana komisija. Ove godine stiglo ih je 600, u takmičarski program selektovano je 49, a ukupno se prikazuje 96 filmova. Odvojene su međunarodna i nacionalna selekcija za koje su takođe i žiriji posebni. U međunarodnoj selekciji nagrada se dodeljuje za najbolji kratki igrani, animirani i dokumentarni film, kao i za najbolji scenario i fotografiju, a po potrebi i specijalna nagrada. U nacionalnoj selekciji bira se najbolji film bez obzira na žanr, a u pozorišnoj selekciji bira sa najbolja predstava, reditelj, glumac i glumica. Bužet ovogodišnjeg festivala je 70.000 evra, a organizatori računaju da će on koštati ukupno 120.000 evra.

Antrfile:

Političari ljubomorni na Festival

Festival, koji se odigrao tačno sedam dana uoči izbora, koji se na Kosovu održavaju u nedelju, izazvao je zavist političara zbog pažnje javnosti i medija koju je privukao, otkrio je Žarku. Štaviše, iako su ga ove godine podržali sa svega 8.000 evra, političari su, kako to često biva, direktoru Festivala izrazili želju da se pojave na njegovom zatvaranju, a on je ostao tajnovit u vezi sa tim da li će im izaći u susret.

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

SUSRET ISTORIJA

Autor: I. B.

SRBI I ALBANCI U MSUV

„Pogledi: Susret ličnih istorija Srba i Albanaca“ naziv je izložbe koja će biti otvorena večeras u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine, u 18 časova. Izložbu koja je pred publikom narednih sedam dana, producirali su „Multimedia centar“ iz Prištine i „Kulturanova“ iz Novog Sada .

U pozivu se naglašava da je cilj izložbe uspostavljanje kulturne komunikacije između Kosova i Srbije , sa idejom da se saradnjom umetnika doprinese dubljem razumevanju međusobne istorije kroz upoznavanje sa ličnim pričama i ispovestima običnih ljudi .

Izložba „Pogledi: Susret ličnih istorija Srba i Albanaca“ sastoji se od intervju a i fotografija kreiranih tokom leta ove godine, kada su „Multimedia centar“ i „Kulturanova“ za potrebe pozorišne predstave istraživali uspomene, poglede na svet i razmišljanja o budućnosti stanovnika Kosova .

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

LIČNE ISTORIJE SRBA I ALBANACA

Autor: M. M.

Novi Sad – Izložba intervjua i fotografija iz života Srba i Albanaca na Kosovu, pod nazivom „Pogledi: Susret ličnih istorija Srba i Albanaca“, u organizaciji asocijacije „Kulturanova“ iz Novog Sada i „Multimedija centra“ iz Prištine, biće otvorena večeras u 18 časova u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine.

Saradnja umetnika ima cilj da nakon više godina stagnacije, kroz upoznavanje sa pričama i ispovestima običnih ljudi, uspostavi kulturnu komunikaciju između Kosova i Srbije.

„Kulturanova“ i „Multimedija centar“ su tokom leta 2010. godine intervjuisali srpsko i albansko stanovništvo sa Kosova, trudeći se da prenesu njihove uspomene, poglede na svet i razmišljanja o budućnosti. Tom prilikom, serijom fotografija je zabeležena autentična atmosfera života na Kosovu. Izložba, koja će biti otvorena do 17. novembra, čini prvu fazu projekta, i teži da prikaže razmenu životnih priča anonimno intervjuisanih ljudi. Drugi deo projekta podrazumeva stvaranje pozorišnog komada, koji će na osnovu prikupljenih razgovora pokušati da predstavi odnose između Albanaca i Srba sa Kosova, kao i njihove sličnosti i razlike.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

LIČNE ISPOVESTI SRBA I ALBANACA

Autor: MIROLJUB MIJUŠKOVIĆ

„Kulturanova“ iz Novog Sada i „Multimedija centar“ iz Prištine posle više godina stagnacije uspostavljaju kulturnu komunikaciju između Srbije i Kosova

Kada smo stigli do jednog mesta blizu Peći, zaustavila nas je srpska vojska. Ja sam bila u uniformi, i vozila sam auto. Rekli su mi: „Otvori haubu i gepek“! Normalno je što su tražili da otvorim gepek, ali za haubu sam se iznenadila. Ja sam tu videla volju Božiju, jer pre polaska sam rekla jednoj od devojaka: „Molim te, stavi vode u auto“. Ona je stavila vodu, ali nije dobro zatvorila poklopac. Dok smo tu stigli, voda je isparila i umalo se motor nije zapalio. Policajac mi je viknuo: „Zar ne vidiš da će ti se auto zapaliti! Da li imaš vode“? Odgovorila sam: „Ne, nemam sa sobom“. Uzeo je i stavio malo snega, ali to se nije pretvaralo u dovoljno vode. Dvojica od njih su otišli do reke i napunili su jednu flašu. Stavili su vodu u moj auto. Samo su rekli: „To je naša dužnost“. Nisu me pitali za moju nacionalnu pripadnost.

Ovo je deo anonimnog intervjua, koji je Albanka, monahinja jednog katoličkog samostana, dala aktivistima asocijacije „Kulturanova“ iz Novog Sada i „Multimedija centra“ iz Prištine, koji su letos razgovarali sa srpskim i albanskim stanovništvom na Kosovu. Trudeći se da prenesu njihove uspomene, poglede na svet i razmišljanja o budućnosti, ove dve nevladine organizacije pripremile su izložbu intervjua i autentičnih fotografija pod nazivom „Pogledi: susret ličnih istorija Srba i Albanaca“, koja je preksinoć otvorena u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine.

– Naša ideja je bila da nakon više godina stagnacije uspostavimo kulturnu komunikaciju između Srbije i Kosova, i da kroz upoznavanje sa ličnim pričama i ispovestima običnih ljudi damo doprinos dubljem razumevanju međusobne istorije Srba i Albanaca. Uradili smo pedesetak intervjua, a utisak je da su tamo ljudi realniji nego ovde, svesni situacije koja, naravno, nije sjajna, ali koji znaju da moraju biti upućeni jedni na druge – kaže koordinator projekta Milan Vračar.

Na pitanje koju osobinu ističe kod Albanaca, anonimni Srbin odgovara: „Ne mogu da kažem ni da poštujem, ni da mrzim tu osobinu, ali to je ta njihova solidarnost. Ja bih to nazvao drugačije, jednoumlje. To je nešto što istovremeno poštujem i smeta mi. Sad, možda bih ja voleo da su Srbi solidarniji, da se ponašaju mnogo solidarnije nego što se ponašaju trenutno“.

Njegov zemljak, čini se bez dlake na jeziku, ovako vidi kosovsku svakodnevicu: „Ljudi su još uvek podeljeni. Ali u biznisu sarađuju, među poslovnim partnerima niko ne gleda ko je šta, nego gde ima novca. Ima nade da će ovde biti super, ako se lepo organizuješ, možeš dobro i da zaradiš. Sad su regulisali i struju. Problem je još uvek voda, ima je samo par sati dnevno u mom selu. Živeo sam tri godine u centralnoj Srbiji i nije mi ni tamo bilo mnogo bolje. Gore mi psuju majku šiptarsku, a ovde srpsku...“

U poslednjem setu pitanja nalazilo se: „Koju ličnost smatrate idolom?“ Koordinator Milan Vračar kaže da je jako malo ljudi u odgovoru navelo neku političku figuru, jer ni jedna ni druga strana „na svoje političare ne gleda kao na neke bogomdane lidere, niti se slažu sa njihovim stavovima“.

Izložba „Pogledi: susret ličnih istorija Srba i Albanaca“ biće otvorena u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine do 17. ovog meseca, a 7. decembra se seli u Prištinu. Organizatori su se izvinili što otvaranju nisu prisustvovali autori i partneri sa Kosova, uz objašnjenje da nisu mogli da doputuju u Novi Sad zbog problema sa nepriznavanjem kosovskih dokumenata.

Projekat su podržali Evropska kulturna fondacija, Erste fondacija, Fondacija „Hajnrih Bel“ za jugoistočnu Evropu, Kosovska fondacija za otvoreno društvo i Fond za otvoreno društvo Srbije.

Antrfile:

U planu pozorišni komad

Drugi deo projekta „Kulturanove“ i „Multimedija centra“ biće stvaranje pozorišnog komada na osnovu prikupljenih razgovora, u kojem će glumci pokušati da prikažu odnose između Albanaca i Srba sa Kosova,

njihove sličnosti i razlike. Sa srpske strane tekst drame će raditi Minja Bogavac, a albanske Jeton Neziraj, oboje mladi, ali već afirmisani pisci. Premijera se može očekivati u septembru naredne godine.

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.